

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: Z. V., nar. X,
bytem X,

zastoupeného Mgr. MUDr. Janou Kollrossovou, advokátkou,
sídlem náměstí Republiky 202/28, 301 00 Plzeň,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

o žalobě ze dne 15.12.2021 proti rozhodnutí žalované ze dne 7.10.2021 č.j. X, o starobní
důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 7.10.2021 č.j. X a
jemu předcházející rozhodnutí žalované ze dne 9.10.2020 č. j. X se zrušují a věc se
vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 6.292,-Kč, do 30 dnů od
právní moci tohoto rozsudku, k rukám právní zástupkyně žalobce Mgr. MUDr. Jany
Kollrossové, advokátky.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 9.10.2020, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod z důvodu nesplnění podmínky ustanovení § 28 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).
2. Žalobce v žalobě namítal, že sporné je to, zda byl či nebyl zaměstnán v období od 22.4.1993 do 30.9.1994. Žalobce má za to, že v průběhu řízení prokázal, že v tomto období zaměstnán byl, a to jak předložením potvrzení při změně zaměstnání - zápočtového listu - ze dne 30.9.1994, tak předložím tři čestných prohlášení, a to svého, jeho tehdejšího zaměstnavatele a dále pak svědkyně J. K.. Závěr žalované o tom, že v uvedené době žalobce nepracoval, protože nerozporoval podklady pro rozhodnutí o invalidním důchodě, dle názoru žalobce není správný. Není možné skutečnost, že na nesoulad v podkladech žalobce neupozornil, považovat za důkaz toho, že by toto tvrzení žalobce nebylo pravdivé. Žalobce se v důchodovém pojištění, zdravotním pojištění a s tím spojenými otázkami řádně neorientuje. Skutečnost, že v uvedené době pracoval a v podkladech toto uvedeno není, buď žalobce vůbec nezjistil, přehlédl, či v té době nepovažoval za důležitou, a nebyl ani upozorněn na to, že mimo jiné toto může mít dopad i na přiznání starobního důchodu. Nepochybně toto mělo i vliv na výši vypláceného invalidního důchodu, a to v neprospěch žalobce. Ani nepodání námitek proti rozhodnutí žalované sp. zn. X ze dne 24.8.2020, kde rovněž nebyla tato doba zaznamenána, pak nelze ze strany žalobce považovat za jakési „uznání“ toho, že v tomto období nepracoval. Žalobce doložil zápočtový list právě ze dne 30.4.1994. Tento zápočtový list byl vydán s ohledem na to, že v této době chtěl žalobce změnit zaměstnání. Bohužel však neobstál při vstupní zdravotní prohlídce a tak i nadále zůstal u původního zaměstnavatele pracovat. Poměrně logické pak žalobci přijde, že jestliže zaměstnavatel v té době věděl, že vydal tento zápočtový list, následně už vydával zápočtový list pouze na období od 3.10.1994 do 31.7.1998. I když z dnešního úhlu pohledu se patrně jednalo o chybně vystavený zápočtový list, nemůže tato skutečnost jít k tíži žalobce. Žalobce má za to, že skutečnost, že v době od 22.4.1993 do 30.9.1994 byl zaměstnancem, byla předloženým zápočtovým listem ze dne 30.4.1994 a vyjádřením dvou svědků a jeho osobním čestným prohlášením prokázána. Žalobce s ohledem na uplynulou dobu nemá bohužel z pochopitelných důvodů k dispozici ani pracovní smlouvou ani výplatní pásky či jiné listiny. Patrně je bohužel nemá k dispozici ani jeho bývalý zaměstnavatel. Žalobce však v uvedeném období pravidelně docházel na pracoviště, byla mu přidělována práce a měl i pravidelnou výplatu mzdy. Žalobce nebyl v té době zaměstnavatelem informován o tom, že by za něho nebylo hrazeno sociální či zdravotní pojištění. K otázce zdravotního pojištění žalobce zdůrazňuje, že nikdy nebyl dlouhodobě v zahraničí. Žalobce pracoval po celou dobu u svého zaměstnavatele a následně potom pro společnost Plzeňský Prazdroj a.s., vždy v restauraci Na Spilce. Pro získání starobního důchodu žalobci chybí dle výpočtů žalované 16 dní a apeluje tedy na správní orgán a soud, aby s ohledem na tuto minimální chybějící dobu rozhodl tak, aby byla případně odstraněna tvrdost zákona. Žalobce by byl nepřiznáním starobního důchodu v tomto případě trestán za pochybení svého zaměstnavatele, za které nemůže nést s ohledem na závislou zaměstnaneckou pozici odpovědnost, a to s důsledky zásadními - ve stáří mu nebude poskytována adekvátní podpora ze strany státu, přičemž po značně dlouhou dobu (i bez započtení tohoto sporného období) bylo za něho jeho zaměstnavateli, či státem do sociálního systému přispíváno. Žalobce tedy má za to, že žalovaná zejména chybně posoudila jednotlivé důkazy v jejich souvislostech a zcela nesprávně přisoudila vyšší váhu listinám a vyjádřením VZP ČR. Žalobce skutečně řešil nějaké nedoplatky na VZP ČR.

Zaměstnankyně VZP mu tehdy nabídla nějaké dle jejího názoru vhodné řešení, vyplnila listinu, které žalobce příliš nerozuměl, ale v dobré víře ji podepsal. Žalobci není zřejmé, jestli tato listina je jednou z těch, které uvádí žalovaná a které brání přiznání jeho starobního důchodu. Tehdy mu skutečně zaměstnankyně VZP ČR sdělila, že je tím věc vyřízena a že nemá žádný nedoplatek. Žalobce jednal na pobočce VZP ČR dle jeho názoru až koncem roku 1994, a to s referentkou v Solní ulici v Plzni. Žalobce neví nic o tom, že by za něho zaměstnavatel případně platil dobrovolné pojištění do června roku 1993, ale nevylučuje to. Žalobce má za to, že jako osobu v zahraničí jej nahlásil někdo jiný a zpochybňuje svůj podpis na listině, kterou mělo být toto nahlášeno. K důkazu žalobce v tomto směru navrhuje listiny, na základě kterých VZP ČR do spisu dokládala tvrzení, která byla použita pro podklad napadeného rozhodnutí, případně i posudek na tyto listiny z oboru písmoznalectví. Mělo by se jednat o přihlášku k dobrovolnému zdravotnímu pojištění, listinu obsahující sdělení, že se zdržuje dlouhodobě v cizině, případně další listiny. Žalobce pak rozporuje i dobu, která je mu započítávána, když z listiny ze dne 31.12.2015 vyplývá, že mu bylo započítáváno k 31.12.2015 33 let a 199 dnů. Následně pak žalobce pracoval. Do 25.8.2020 mu bylo započteno v rozporu s listinou z 31.12.2005 pouze 33 roků a 349 dnů, přestože od roku 2015 pracoval ještě 1699 dní, tedy 4 roky a 8 měsíců.

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-město žalobce uplatnil dne 25. 11. 2005 žádost o invalidní důchod. Na II. straně žádosti v rubrice dob pojištění žalobce mimo jiné uvádí dobu evidence jako uchazeč o zaměstnání od 13. 6. 1991 do 18. 4. 1993 na Úřadu práce v Plzni a dobu od 3. 10. 1994 do 31. 7. 1998 u firmy S. a tuto dobu žalobce nedokládá. Součástí žádosti je rovněž záznam o jednání posouzení zdravotního stavu ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 582/1991 Sb. konaného dne 5. 1. 2006, kterému byl žalobce osobně přítomen. V odůvodnění tohoto záznamu se rekapituluje profesní období žalobce, v němž se shodně s údaji v žádosti o důchod konstatuje, že žalobce byl od 13. 6. 1991 do 18. 4. 1993 veden na Úřadu práce v Plzni a od 3. 10. 1994 do 31. 7. 1998 byl zaměstnán ve firmě S.. Rozhodnutím žalované ze dne 31. 3. 2006, č. j. X, označeném II., byl žalobci přiznán částečný invalidní důchod od 26. 1. 2006 a nedílnou součástí citovaného rozhodnutí je i osobní list důchodového pojištění ze dne 16. 2. 2006, na kterém je pro účely stanovení výše částečného invalidního důchodu zhodnocena mimo jiné doba vedení žalobce na Úřadu práce v Plzni od 13. 6. 1991 do 18. 4. 1993 a poté je zhodnocena doba pojištění až od 3. 10. 1994 do 31. 7. 1998. K nezhodnocené době pojištění od 19. 4. 1993 do 2. 10. 1994 se žalobce nevyjádřil. Teprve při posuzování splnění zákonných podmínek pro vznik nároku na starobní důchod se ukázalo, že podmínku získání potřebné doby pojištění žalobce nesplňuje. V žádosti o starobní důchod žalobce odkazuje na evidenci žalované. V rámci námitkového řízení žalobce namítá nezhodnocení doby pojištění od 22. 4. 1993 do 30. 9. 1994, k níž uvádí, že byl zaměstnán ve firmě M. S., X, což doložil prohlášením dvou svědků. Následně žalovaná obdržela od žalobce Potvrzení při změně zaměstnání (zápočtový list), který byl vystaven dne 30. 9. 1994 zaměstnavatelem žalobce M. S. a měl potvrzovat, že žalobce byl v době od 22. 4. 1993 do 30. 9. 1994 zaměstnán u uvedeného zaměstnavatele. Na základě výše uvedeného Okresní správa sociálního zabezpečení Z Plzeň-město zahájila dne 7. 9. 2020 řízení ve smyslu ustanovení § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb., za rok 1993 a 1994. V rámci provedeného šetření bylo touto správou zjištěno, že zaměstnavatel M. S., X, byla přihlášena k podnikání v době od 3. 5. 1993 do 31. 12. 1993 a v době od 3. 1. 1994 do 31. 7. 1998. Žalobce byl zaměstnavatelkou M. S. přihlášen do pracovního poměru od 3. 10. 1994 do 31. 7. 1998. V době od 22. 4. 1993 do 30. 9. 1994 nebyl žalobce zaměstnavatelkou M. S. k pracovnímu poměru přihlášen. Po

provedeném šetření Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-město dne 7. 9. 2020 konstatovala, že dobu od 22. 4. 1993 do 30. 9. 1994 nelze považovat za dostatečně prokázanou. Žalovaná se v rámci námitkového řízení obrátila na VZP ČR, která dne 6. 1. 2021 sdělila žalované, že žalobce byl od 20. 4. 1993 do 30. 6. 1993 osobou bez zdanitelných příjmů a zdravotní pojištění si hradil sám a v době od 3. 10. 1994 do 31. 12. 1994 zdravotní pojištění hradil za žalobce zaměstnavatel M. S.. V době od 1. 7. 1993 do 30. 9. 1994 měl nahlášen dlouhodobý pobyt v zahraničí.

4. Podle ustanovení § 86 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně dvou 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.
5. Žalobce doložil své čestné prohlášení, že byl zaměstnán u M. S., X, a sice v době od 22. 4. 1993 do 30. 9. 1994, a dále čestná prohlášení dvou svědků – J. K., nar. X, bydlícím X, která byla dle evidenčního listu důchodového zabezpečení zaměstnána u M. S., X v době od 3. 5. 1993 do 31. 12. 1993 a dle dalšího evidenčního listu důchodového zabezpečení vystaveného v době od 3. 1. 1994 do 31. 7. 1994, a dále M. S., nar. X, bydlícím X, která byla dle Výpisu z evidence osob samostatně výdělečně činných účastna na důchodovém pojištění v době od 1. 3. 1993 do 31. 12. 1993 a od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1994. K pobytu v zahraničí uvedl žalobce, že to není pravda, když pracoval, jak svědci potvrdili v čestném prohlášení. Podle žalobce mu na pobočce VZP ČR v Plzni řekli, že nemá v tomto období placené zdravotní pojištění a tak mu referentka řekla, že si může požádat o prominutí placení a bylo mu to prý prominuto, až nyní se dozvídá, že měl být v zahraničí. Dle informace od VZP ČR byl účastník řízení v době od 1. 7. 1993 do 30. 6. 1994 z účasti na zdravotním pojištění odhlášen. Z doložených podkladů žalovaná dospěla k závěru, že žalobce neuzavřel se zaměstnavatelem M. S. pracovní smlouvu na dobu od 22. 4. 1993 do 30. 6. 1994, neboť pokud by tomu tak bylo, byl by jako zaměstnanec registrován v této době u VZP ČR. K odstranění tvrdostí, které by se mohly vyskytnout při provádění sociálního zabezpečení je podle žalované příslušný dle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. pouze ministr práce a sociálních věcí.
6. Žalobu soud shledal důvodnou.
7. Podle § 38 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení je primárním důkazním prostředkem sloužícím k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů zejména evidenční list důchodového pojištění. Teprve při jeho absenci lze přistoupit k aplikaci obecných pravidel dokazování, které jsou stanoveny v § 51 odst. 1 správního řádu, podle něhož k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď, znalecký posudek, mzdové listy apod. Pro účely prokázání doby pojištění lze aplikovat ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., a použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků žadatele o důchod, ovšem pouze v případě, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.
8. Hlavní žalobní námitka spočívala v tvrzení, že žalobce byl zaměstnán ještě dříve než od 3.10.1994, a dokládal toto ve správním řízení zápočtovým listem a prohlášením dvou svědků.
9. Soud doplnil dokazování o výslech svědkyně – zaměstnavatelky žalobce M. S., která uvedla, že existují dva zápočtové listy, které potvrzovala. Jeden je za období od 22. 4. 1993

do 30. 9. 1994 a dále evidenční list ze dne 31. 7. 1998. Podle svědkyně ke dni 30. 9. 1994 žalobce odešel s tím, že si najde jiné zaměstnání, a pak se vrátil. První pracovní smlouva byla ústní dohoda a potom měl písemnou dohodu od října 1994. Svědkyně uváděla, že v obou obdobích žalobce pracoval jako uklízeč toaletních záchodů. Pracoval tak, že střídal krátký a dlouhý týden, a jako protisměna byla paní K.. V průměru museli dodržovat 160 hodin, nebo jak tenkrát ta pracovní doba byla, v průměru tak 12-16 hodin denně. Žalobce měl i nárok na dovolenou. Výplatní pásky svědkyně nevydávala. Odvody za zdravotní a sociální pojištění, pokud si vzpomíná, byly placeny složenkou, brala si na sociálce i na zdravotní pojišťovně složenky a ty posílala, a to v prvním období i v druhém. Jediný důvod, proč jsou tedy dva zápočtové listy, je, že v druhém období už měl žalobce písemnou smlouvu a že odešel, jenže se zase vrátil a to už mu vystavila písemnou smlouvu od října 1994. Dávala výplatu podle toho, co stát jako stanovil minimální mzdu, neví přesně, ale bylo to cca 2.400,-Kč plus odvody. Žalobce chodil do práce, protože by ho stoprocentně neměl kdo nahradit, protože dělali krátký dlouhý týden, tak se střídali a pan V. nikde v zahraničí nebyl. Kromě dovolené neměl žalobce žádné neplacené volno. Svědkyně tvrdila, že za pana V. zdravotní pojištění platila. Byla taková divočina v té době, že prostě nevěděla, jestli to finančně utáhne, jestli si je tam nechají, takže nějaké ty odvody asi u pana V., neví, jestli to byl rok, neplatila. Platila pouze zdravotní, asi tři měsíce, nebo tak nějak, ale sociální pojištění mu neplatila. K dotazu zástupkyně žalobce, zda o této skutečnosti informovala pana V., odpověděla svědkyně, že ne, ale pan V. si tu VZP zjistil a řekl jí, aby to zaplatila, ale ono to zase nějak vyšlo, že to nezaplatila, nějak to vyšumělo. Řádně za něj platila až od toho 94. roku. Začala podnikat od 1.3.1993, přerušila podnikatelskou činnost, až když je vzal Plzeňský Prazdroj pod sebe, to bylo tedy v 98. roce, pak se též stala zaměstnancem. Výkonem zaměstnání byly toalety Na Spilce v plzeňském Prazdroji. Práce žalobce odpovídala plnému úvazku.

10. Soud neprovedl další při jednání navržený důkaz dávkovým spisem za účelem upřesňování dob pojištění, zejména náhradních dob pojištění, neboť soud má na základě předloženého správního spisu za nepochybně prokázané, že je z něho seznatelná doba zaměstnání i doba pobytu na úřadu práce, a žalobce dávkovým spisem chtěl prokazovat údajné další nesrovnalosti, které ovšem uplatnil až při jednání, tedy v rozporu se zásadou koncentrace řízení.
11. Žalobci je však nutno přisvědčit v tom, že nebyly již dohledány originály listin, na základě kterých byl do evidencí VZP zadán údaj, že byl žalobce v roce 1993-94 v zahraničí, ani doklady o tom, že si zdravotní pojištění cca 2 měsíce předtím sám platil. Jde tak pouze o údaje v databázi VZP.
12. Poznámky v evidencích VZP samy o sobě nemohou postačovat k vyvrácení věrohodnosti důkazů, předkládaných žalobcem ve správním řízení – potvrzeným evidenčním listem zaměstnavatelky a čestnými prohlášeními žalobce a dvou svědků – zaměstnavatelky a spolupracovnice, a to zvláště poté, kdy jeden ze svědků – sama zaměstnavatelka potvrdila žalobci zaměstnání před soudem i v rámci své svědecké výpovědi. Tím spíše, že jde o údaje staré téměř 20 let.
13. Tím méně může obstát argumentace v napadeném rozhodnutí, že žalobce ve sporném období nebyl zaměstnán proto, že toto období neuplatnil v předcházející žádosti o invalidní důchod. Žalobce nebyl povinen v té době prokazovat další dobu pojištění, pokud se spokojil s přiznaným invalidním důchodem i s jeho výší.

14. Výpověď svědkyně S. bylo rovněž prokázáno tvrzení žalobce, že ve sporném období nemohl být nikde v zahraničí, protože celou dobu pracoval u ní v restauraci Na Spilce.
15. Soud tak dospěl k závěru, že údaje v databázi VZP byly vyvráceny ostatními provedenými důkazy - čestným prohlášením spolupracovnice J. K., evidenčním listem ze dne 30. 9. 1994, a zejména dostatečně podrobnou, přesvědčivou, souladnou a zejména aktuální výpovědí žalobce i svědkyně S..
16. Tato svědkyně ve výše shrnuté výpovědi podrobně popsala dobu zaměstnání, rozvržení pracovní doby, délku úvazku a i obsah pracovní činnosti, čímž potvrdila tvrzení žalobce. Její výpověď také odstranila pochybnosti ohledně možnosti existence dvou evidenčních listů od jednoho zaměstnavatele tak, že vysvětlila, že žalobce ze zaměstnání u ní odešel a pak se vrátil. Současně svědkyně S. potvrdila, že žalobce ve sporném období od 22. 4. 1993 do 30. 9. 1994 měl pouze ústní pracovní smlouvu. Svědkyně S. konečně přiznala, že bez vědomí žalobce za něho neplatila odvody pojistného.
17. Soud dospěl k závěru, že žalovaná neměla dostatek podkladů k tomu, aby zamítal návrh na přiznání starobního důchodu, neboť disponovala pouze ničím nepodloženým záznamem v databázi VZP ČR o tom, že žalobce byl déle než rok v zahraničí a 2 měsíce si sám platil pojistné. Tyto údaje byly ostatními provedenými důkazy vyvráceny.
18. Za velmi důležité pro závěr o přijatelnosti žalobcovy verze považuje soud okolnost, že svědkyně S. žalobci potvrdila, že ve sporném období vykonával úplně stejnou práci jako v následujícím, již nezpochybňovaném období. Rozdíl spočíval především v tom, že v následujícím období již bylo o (stejném) zaměstnání prováděno řádné a potřebné dokladování - písemná pracovní smlouva, řádné odvody pojistného. Tedy zaměstnavatelka - svědkyně S. přiznala, že teprve po určité době začala dodržovat správné postupy, a proto bylo pro žalobce dokládání předchozího období zaměstnání velmi obtížné.
19. Na základě uvedených úvah soud dospěl k závěru, že žalobce prokázal dobu zaměstnání v souladu s výše cit. ust. § 38 i § 85 odst. 5 zákona č. 582/91 Sb. (tj. evidenčním listem a čestnými prohlášeními svědků), neboť danou dobu pojištění nebylo již možné prokázat jinak.
20. Pokud jde o další žalobní námitku, že by měla být ohledně 16 dnů chybějící doby pojištění odstraněna tvrdost zákona, soud se tímto nezabýval vzhledem k uznání důvodnosti hlavní žalobní námitky, díky níž je tato další námitka bezpředmětná.
21. Poslední námitka, která byla žalobou rozporována, spočívala v tom, že jinak byly započítávány doby ke 31. 12. 2015 a jinak k 25. 8. 2020. Při jednání žalovaná toto dostatečně vysvětlila tak, že se jednalo o přepočty podle jiných právních předpisů, tudíž nelze tyto doby srovnávat.
22. Na základě výše uvedeného soud zrušil napadené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7.10.2021 č.j. X i jemu předcházející rozhodnutí žalované ze dne 9.10.2020 č. j. X podle § 76 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení a současně zavázal žalovanou výše uvedeným právním názorem.
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., a zástupkyni žalobce Mgr. MUDr. Janě Kollrossové, advokátce, která měla ve věci úspěch, byla přiznána náhrada v celkové výši 6.292,-Kč, a to za náklady právního zastoupení sestávající z odměny za 4 úkony právní služby á 1.000,-Kč a 4 režijní paušály á 300,-Kč navýšené o 21% DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 25. července 2022

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně